

NASZ WYBÓR

■ Farby do wnętrz

Małgorzata Kolmus

Dostępne na rynku farby są coraz nowocześniejsze, a niektóre z nich, np. zawierające teflon czy nanocząsteczki, są wyjątkowo innowacyjne. Nie dajmy się jednak zwieść opisom na opakowaniach, sugerującym, że produkty te są doskonałe, bo prawdziwy obraz uzyskamy jedynie po dokładnym porównaniu ich własności.

Efektowny wygląd

Tysiące kolorów

Producenci farb oferują kilkanaście lub kilkadziesiąt kolorów gotowych i nawet kilka tysięcy odcieni na zamówienie – z szerokiej palety NCS lub RAL. Przygotowanie koloru w markecie budowlanym zajmuje do pół godziny. Pamiętajmy, że ostre barwy, choć nadają oryginalności, należy stosować z umiarem, ograniczając się do zastosowania ich np. w obrębie jednej ściany.

Różne oblicza połysku

Połysk powłoki malarskiej ma zarówno estetyczne, jak i praktyczne znaczenie. Najpopularniejsze są farby matowe, którymi najłatwiej się maluje. Połysk wydobywa natomiast głębię koloru farby, rozświetla i powiększa pomieszczenie, ale niestety uwidatnia niedoskonałości powierzchni ściany. Błyszczącą powłokę łatwiej

Porównanie 37 farb do wnętrz

Pędzel w dłoń

jednak utrzymać w czystości, bo brud nie osiada na niej tak łatwo jak na matowej. Ponadto przecieranie tej ostatniej może doprowadzić do miejscowego wyblaszczania.

Stożek połysku określa się poprzez procentowe odbicie strumienia światła padającego na powłokę pod kątem 60°. W dokumentacji wyrobów najczęściej jednak spotyka się słowne określenie połysku – głębok mat, mat (satynowy), połysk średni (półmat) oraz połysk. Warto pamiętać, że ostateczny efekt zależy także od właściwości malowanego podłoża. Stożek połysku wybiera się również w przypadku farb z mieszalnika.

A może faktura?

W sklepach znajdziemy wiele odmian farb strukturalnych, pozwalających na uzyskanie rozmaitych efektów przy użyciu róż-

nych narzędzi: wałków, szczotek czy kielni. Decydując się na takie rozwiązanie, możemy zrezygnować z wygładzania podłoża, bo jego niedoskonałości nie będą widoczne na fakturowanej powłoce.

Pożądane właściwości

Odporność na ścieranie

Według PN-EN 13300, farby do ścian mają pięć klas odporności na ścieranie: pierwsza gwarantuje najwyższą trwałość, a piąta najniższą. Przyznaje się jej w zależności od ubytku powłoki (liczonego w mikrometrach) po ustalonej liczbie cykli czyszczenia na mokro. W praktyce na mokro można czyścić jedynie powłoki z farb klasy I i II.

Innowacyjne dodatki

Na rynku znajdują się farby zawierające nietypowe składniki, do których należą np.:

▲ Farba na ścianie zazwyczaj sprawia wrażenie ciemniejszej niż we wzorniku, dlatego podczas wyboru koloru warto korzystać z próbek, umożliwiających pomalowanie fragmentu pomieszczenia

- **teflon** – zwiększa odporność na zabrudzenia i wielokrotne szorowanie;
- **nanocząsteczki** – przeciwdziałają rozwojowi mikroorganizmów, a nawet neutralizują zapachy (np. dymu papierosowego). Ponadto ściana mniej się brudzi i łatwiej ją czyścić;
- **cząsteczki ceramiczne** – działają podobnie do teflonu. Ponadto zwiększają odporność powłoki na pleśń i inne grzyby;
- **dotatki krzemianowe** – pozwalają ścianie na pochłanianie nadmiaru wilgoci lub oddawanie jej do pomieszczenia, gdy jest zbyt sucho.

Trudno zweryfikować rzeczywiste właściwości takich farb, ale na szczęście nie są dużo droższe od zwykłych.

Przenikanie pary wodnej

Farby do wewnątrz powinny być paroprzepuszczalne. Sprzyja to utrzymaniu się w pomieszczeniach w miarę stabilnej wilgotności powietrza i zabezpiecza przed niszczeniem powłoki malarskiej w razie zwrotnego przenikania wilgoci do pomieszczeń latem. **Za farby o wysokiej dyfuzji pary wodnej uznawane są te o współczynniku dyfuzji S_d poniżej 0,1 m.**

Bezpieczeństwo

Przepisy określają, jaką zawartość LZO, czyli lotnych związków organicznych (szkodliwych dla środowiska i zdrowia człowieka, ulatniających się do otoczenia latami), mogą zawierać farby do wewnątrz. W przypadku wyrobów wodorocieńczalnych, zawartość LZO nie może przekraczać 30 g/dm³, a rozpuszczalnikowych – 100 g/dm³. Informacja o zawartości LZO powinna być umieszczona na opakowaniu. **Farby spełniające zastrzeżone normy środowiskowe są oznaczone znakiem „E”, Ecolabel, Polskiego Towarzystwa Alergologicznego lub Błękitnego Anioła.**

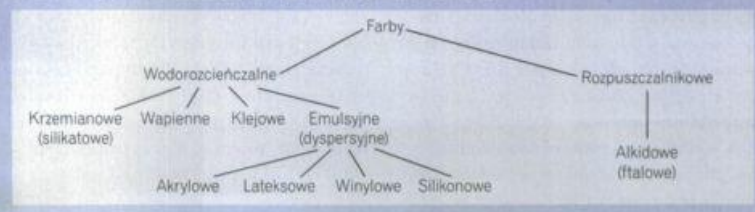

▲ Oryginalna powłoka o drobnoziarnistej fakturze, dająca efekt aksamitu (a) oraz farba o metalicznym połysku (b)

► We wnętrzach króluje akryl

Ze względu na rodzaj rozcieńczalnika, farby dzielimy na **wodorocieńczalne** i **rozpuszczalnikowe** (kiedyś bardzo popularne dzięki dużej trwałości). Obecnie do malowania pomieszczeń używa się głównie emulsji na bazie dyspersji wodnych – są gotowe do użycia, nie kapią, dobrze kryją i nie mają przykrego zapachu – najczęściej akrylowych i lateksowych. W większości pomieszczeń wystarczą powłoki z farb **akrylowych** o przeciętnej odporności na szorowanie. Jedynie w kuchni, łazience czy pralni lepiej zastosować produkty **lateksowe** – znoszą działanie wody i szorowanie na mokro. Powłoka z farby **winyłowej** jest łatwo zmywalna, ale szybko się brudzi i bardzo słabo przepuszcza parę wodną – nie jest więc polecana do kuchni i łazienek. Produkty **silikonowe** są wytrzymałe, ale drogie. **Wapienne i klejowe** natomiast rzadko się obecnie stosuje. Są tanie, ale tworzą powłoki z tendencją do brudzenia się, których nie można zmywać. Nadają się do pomieszczeń gospodarczych i garaży. Farby **silikatowe** (krzemianowe) przeznaczone są przede wszystkim do malowania elewacji. Powłoki takiej nie można pokryć innym rodzajem farby. Dokładny podział produktów malarskich przedstawia poniższy schemat. Czasem trudno jednak przyporządkować farbę do konkretnej grupy, bo w celu osiągnięcia optymalnych właściwości, w jednym produkcie wykorzystuje się mieszaninę różnych żywic. Mamy więc farby akrylowo-winyłowe, akrylowo-silikonowe czy alkidowe z domieszką chlorokauczuku, związków winylu albo silikonu.

Ponadto producenci mogą wystąpić o nieobowiązkowe atesty, dopuszczające wyrób do kontaktu z żywnością lub do szczególnie

go zastosowania, np. w pomieszczeniach o podwyższonym reżimie higienicznym lub ochrony przeciwpożarowej.

▲ W kuchni i pokoju dziecięcym świetnie sprawdza się farba przekształcająca powierzchnię ściany w tablicę, po której można rysować kredą. Powłoka taka ma oczywiście wysoką odporność na zmywanie

Malowanie łatwe, szybkie i przyjemne

Pędzlem, wálkiem lub natryskiem

Większość farb można aplikować dowolną techniką – pędzlem, wálkiem albo natryskiem pneumatycznym bądź hydrodynamicznym, ale **pamiętajmy, że natrysk pneumatyczny wymaga znacznego rozcieńczenia farby, co nie zawsze jest dopuszczalne.**

Bez skapywania

Farby o tzw. własnościach tiksotropowych prawie nie ściekają z pędzla lub wálka, co szczególnie ułatwia malowanie sufitów.

Bez smug

Zdolność krycia farby to właściwość decydująca o tym, jaka liczba warstw zagwarantuje jednolitą barwę powłoki. W dokumentacji technicznej określana jest jako współczynnik kontrastu przy określonym

zużyciu farby (np. 3 przy wydajności 7 m²/l) – **im niższy współczynnik kontrastu, tym farba ma lepsze własności kryjące.**

Wydajne malowanie

Wydajność farby to parametr, który bezpośrednio przekłada się na koszt prac. Podaje on powierzchnię, jaką można jednokrotnie pomalować 1 litrem produktu. Dla farb ściennych wydajność deklarowana wynosi 8–15 m². W praktyce zależy ona od gładkości i chłonności podłoża. Przy ustalaniu ilości potrzebnej farby, trzeba uwzględnić liczbę nakładanych warstw (od jednej do trzech). Farbą o ciemnej barwie trzeba zazwyczaj malować trzykrotnie, by uzyskać głębię koloru.

Szybkie schnięcie

Czas schnięcia farb jest szczególnie istotny przy nakładaniu powłok wielowarstwowych. Zależnie od rodzaju wyrobu, wynosi

▲ Do pokoju dziecięcego wybierzmy farbę o jak najmniejszej zawartości lotnych związków organicznych, za znakiem „E”, Ecolabel, Polskiego Towarzystwa Alergologicznego albo znakiem Błękitnego Anioła

od kilku godzin do 2–3 dni, przy czym spore znaczenie ma temperatura i wilgotność powietrza.

Koszty

Koszt robocizny, obejmujący dwukrotne malowanie, wynosi 5–20 zł/m². Cena farby do wnętrza, zależnie od jej typu i liczby nakładanych warstw, to 1–5 zł/m². Cena produktu w pojemniku 1 l może być dwukrotnie wyższa, niż w pojemniku 10 l. **Farby przygotowywane w mieszalniku na życzenie klienta są z reguły 15–20% droższe od gotowych. Dobrych własności użytkowych i bezproblemowego malowania możemy spodziewać się, gdy cena 1 l farby białej w pojemniku 10 l wynosi 8–12 zł.** ■

▲ Do dekoracji ścian można też wykorzystać szablony malarskie. Po przyklejeniu go do ściany (za pomocą taśmy malarskiej lub folii umieszczonej na spodzie szablonu) nakładamy nań farbę w spreju lub kilka warstw masy szpachlowej – jeśli chcemy uzyskać wypukły wzór – a po wyschnięciu aplikacji, delikatnie go odklejamy

► Jak rozpoznać dobry produkt?

Informacje dotyczące składu farb, zamieszczone w kartach technicznych, są dość ogólne. Pewnych cech produktu, np. trwałości powłoki, nie da się bowiem w łatwy sposób zmierzyć i umieścić w specyfikacji technicznej (tu doświadczenie wykonawcy może okazać się dla nas niezastąpione). Pewnym ułatwieniem w ocenie farb jest natomiast deklarowana przez niektórych producentów zgodność danej własności z normą PN-EN 13300 – dzięki temu możemy porównać parametry różnych produktów, np. wydajność, odporność na ścieranie (zmywalność), stopień połysku i ewentualnie zawartość LZO.

					
Firma	AKZONOBEL	TIKKURILA POLSKA	AKZONOBEL	FARBY KABE POLSKA	MALFARB (PPG DECO POLSKA)
Nazwa produktu	Nobiles Biała Akrylowa	Jedynka Perfekcyjna Biała	Nobiles Latex Grunt	Perfekta	Akryl W Plus
Rodzaj (wg spoiwa)	wyniowa	lateksowa akrylowa	lateksowa podkładowo-gruntująca	akrylowa	akrylowa
Rozcieńczalnik	woda	woda	woda	woda	woda
Klasa odporności na ścieranie wg PN-EN 13300	IV	brak danych	IV	II	III
Stopień połysku wg PN-EN 13300	mat	mat	mat	mat	mat
Zawartość LZO [g/l]	poniżej 1	poniżej 30	0	9,3	poniżej 30
Certyfikaty	zgodnie z systemem zarządzania jakością ISO 9001:2008	atest PZH	zgodnie z systemem zarządzania jakością ISO 9001:2008	atest PZH	atest PZH
Wydajność (jedna warstwa) [m ² /l]	do 12	do 10	do 14	ok. 8	14
Sugerowana liczba warstw	2	2-3	2	2	1-2
Cena brutto (kolor biały) [zł/5 l]	ok. 30 (60 zł/op. 10 l)	ok. 42	ok. 44 (87 zł/op. 10 l)	ok. 50	58 (baza biała)

					
Firma	BONDEX (PPG DECO POLSKA)	TIKKURILA POLSKA	FARBY KABE POLSKA	AKZONOBEL	DEKORAL FASHION (PPG DECO POLSKA)
Nazwa produktu	Super Wall	Tikkurila Optiva Primer	Optilatex	Dulux Kolory Światła	Fashion Collection
Rodzaj (wg spoiwa)	wyniowa	akrylowa gruntująca	lateksowa	lateksowa	akrylowa
Rozcieńczalnik	woda	woda	woda	woda	woda
Klasa odporności na ścieranie wg PN-EN 13300	II	brak danych	II	II	I
Stopień połysku wg PN-EN 13300	mat	pełny mat	głęboki mat	mat	mat
Zawartość LZO [g/l]	1	poniżej 2	0	poniżej 29	poniżej 30
Certyfikaty	atest PZH	Ecolabel, rekomendacja Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, atest PZH	atest PZH	zgodnie z systemem zarządzania jakością ISO 9001:2008	atest PZH, atest hypoalergiczny
Wydajność (jedna warstwa) [m ² /l]	10	6-8	ok. 9	do 14	14
Sugerowana liczba warstw	1-2	1	2	2	1-2
Cena brutto (kolor biały) [zł/5 l]	86	ok. 87 (157 zł/op. 9 l)	ok. 89	ok. 114 (57 zł/op. 2,5 l)	119

					
Firma	TIKKURILA POLSKA	DEKORAL PROFESSIONAL (PPG DECO POLSKA)	RALSTON COLOUR&COATINGS	SIGMA COATINGS (PPG DECO POLSKA)	AKZONOBEL
Nazwa produktu	Tikkurila Optiva Matt [5]	Akrotix 3000 Satin	Biobased Latex Mat	Superlatex Classic	Dulux Fusion Matt i Satin
Rodzaj (wg spoiwa)	lateksowa akrylowa	akrylowa	na bazie skrobi ziemniaczanej	akrylowa	lateksowa
Rozcieńczalnik	woda	woda	woda	woda	woda
Klasa odporności na ścieranie wg PN-EN 13300	I	I	II	II	II
Stopień połysku wg PN-EN 13300	mat	satyna	mat	mat	mat i satyna
Zawartość LZO [g/l]	poniżej 5	poniżej 30	0	poniżej 30	poniżej 9
Certyfikaty	Ecolabel, rekomendacja Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, atest PZH	atest PZH	atest PZH	atest PZH	zgodnie z systemem zarządzania jakością ISO 9001:2008
Wydajność (jedna warstwa) [m ² /l]	do 16	14	12-18	12	do 16-18
Sugerowana liczba warstw	2	1-2	2	1-3	2
Cena brutto (kolor biały) [zł/5 l]	ok. 167 (30 zł/op. 0,9 l) (baza biała)	ok. 171 (96 zł/op. 2,8 l)	ok. 184 (92 zł/op. 2,5 l) (baza biała)	215	ok. 225 (45 zł/op. 1 l)

						
DEKORAL (PPG DECO POLSKA)	DEKORAL PROFESSIONAL (PPG DECO POLSKA)	AKZONOBEL	MALFARB (PPG DECO POLSKA)	FARBY KABE POLSKA	TIKKURILA POLSKA	TIKKURILA POLSKA
Akrylit W śnieżnobiały	Polinak 3000	Nobiles Akryl Mix	Pastel Color	Aquatex	Tikkurila Pure White	Jedynka Ogród Barw
akrylowa	akrylowa	akrylowa	akrylowa	dyspersyjno-krzemianowa	lateksowa	lateksowa
woda	woda	woda	woda	woda	woda	woda
III	II	IV	III	I	brak danych (odporna na delikatne przemywanie)	III
mat	mat	mat	mat	głęboki mat	głęboki mat	mat
poniżej 30	poniżej 30	poniżej 1	poniżej 30	2,4	poniżej 30	poniżej 30
atest PZH	atest PZH	zgodnie z systemem zarządzania jakością ISO 9001:2008	atest PZH	atest PZH	rekomendacja Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, atest PZH	atest PZH
14	13	do 15	12	ok. 9	do 14	ok. 14
1-2	1-2	1-2 (zał. od chłonności podłoża)	1-2	2	2-3	2
66	66	ok. 75 (149 zł/op. 10 l)	76	ok. 80	ok. 80 (160 zł/op. 10 l)	ok. 85 (dotyczy wszystkich barw)
						
TIKKURILA POLSKA	DEKORAL (PPG DECO POLSKA)	SCALA	JEGER	AKZONOBEL	BONDEX (PPG DECO POLSKA)	DEKORAL FASHION (PPG DECO POLSKA)
Beckers Designer Colour	Lazienka & Kuchnia	Projekt 64	Color Paint	Dulux Family Zone	Wall de Luxe	Colour & Style
lateksowa	akrylowa	akrylowa	lateksowa	lateksowa	wyniowa	akrylowa
woda	woda	woda	organiczny 1,7%, woda 43%	woda	woda	woda
II - wg normy ISO 11998; kolor Frappe, Satin Blue i Vivid Pink - III	I	I	II	II	I	I
mat	satyna	mat	mat	mat	mat	mat
poniżej 30	poniżej 30	poniżej 30	19,5	poniżej 1	0	poniżej 30
rekomendacja Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, atest PZH	atest PZH	atest PZH	atest PZH	certyfikat Centrum Zdrowia Dziecka	atest PZH	atest PZH, atest hypoalergiczny
do 16	10	ok. 10	11	do 14	10	12
1-2	2	2	1	2	1-2	1-2
ok. 134 (dotyczy wszystkich barw)	ok. 144 (72 zł/op. 2,5 l)	ok. 145 (29 zł/op. 1 l)	150	ok. 160 (80 zł/op. 2,5 l)	ok. 160 (72 zł/op. 2,25 l)	ok. 164 (82 zł/op. 2,5 l)
						
SIGMA COATINGS (PPG DECO POLSKA)	RALSTON COLOUR&COATINGS	RALSTON COLOUR&COATINGS	PARA PAINTS	BENJAMIN MOORE	PARA PAINTS	BENJAMIN MOORE
Sigma Care Immun (Mat)	Extra Mat	PlastDecor	PARA Ultra Hybrid 4690	Regal® Select Premium Interior Paint & Primer Matte Finish 548	PARA Elite Ceramic	Aura® Matte Waterborne Interior Paint 522
akrylowa	akrylowa	akrylowa modyfikowana	wodna itałowa	akrylowa ceramiczna	akrylowa	lateksowa akrylowa
woda	woda	woda	woda	woda	woda	woda
II	I	I	I	I	I	I
mat	głęboki mat	półmat	półmat	mat	Eggshell	mat
poniżej 30	18,38	40,53	poniżej 50	poniżej 30	poniżej 30	poniżej 30
atest PZH	atest PZH	atest PZH	atest PZH	atest PZH, Green Promise, spełnia wymagania LEED®	atest PZH	atest PZH, Green Promise, spełnia wymagania LEED®
7	12-18	5-10	ok. 12	ok. 12	ok. 12	10-12
2	2	2	2	min. 2	2	maks. 2
237	ok. 280 (140 zł/op. 2,5 l) (baza biała)	ok. 294 (147 zł/op. 2,5 l) (baza biała)	ok. 380 (76 zł/op. 1 l)	od 423 (kolor jasny)	ok. 435 (87 zł/op. 1 l)	od 560